

Ensivisiitti myyttiseen Angoulêmeeseen

©Susanna Partio

Sarjakuvajunkkari Edmond Baudoin ja työvälineet - ei puukkoa, vaan samassa tupessa sekä tussiterä että mustepullo.

Vesa Kataisto

Suomen sarjakuvaseuran puheenjohtaja Susanna Partio vieraili ensimmäistä kertaa elämässään Angoulêmen festivaaleilla. Kokemus oli antoisa joskin hieman ristiriitainen. Ranskaa edes auttavasti osaava sarjakuvantekijä pärjää kuvaruutumelksassa parhaiten, mutta neuvottomaksi ei jää ensikertalainenkaan. Runsas suomalais-edustus pitää siitä huolen.

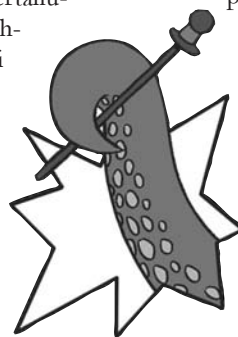
– Olin kuullut Angoulêmen festivaaleista jo ennakkoon vaikka mitä, ja kokeneiden kertojen kaikkitietävä hymy paljasti lisää. Sain tietoa missä suomalaiset kokoontuvat, Chat Noir -baarista ja muista perustapaamispaikoista. Säästä oli

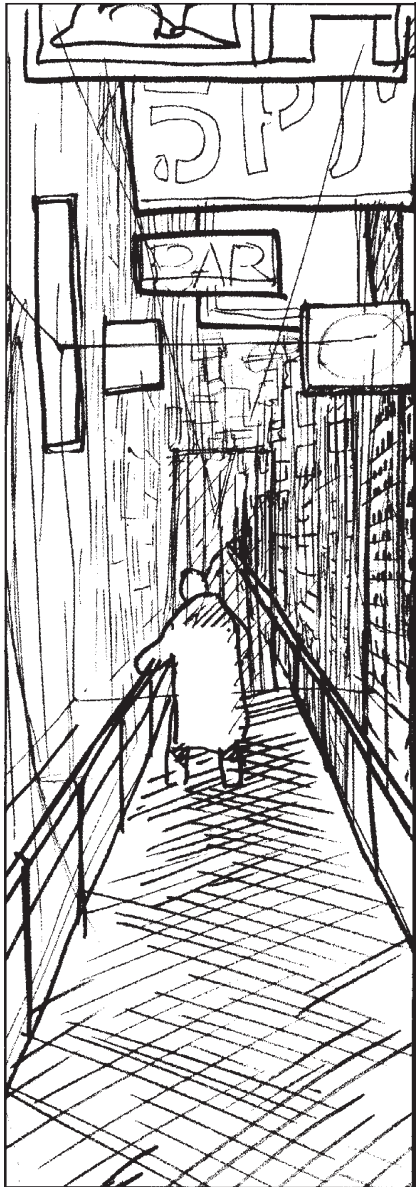
varoitettu ennakkoon. Tammikuun lopussa se voi Etelä-Ranskassa olla melkein mitä vaan, aina helteestä lumimyrskyyn.

– Ensimmäinen päivä kului paikkaan totutteluun. Yleis mielipiteeseeni pyrki vaikuttamaan konkarien kommentointi: ”Huonot näyttelyt, paikat hajautettu, liian kaupallista” oli monien mielipide. Mutta kun itselläni ei ollut vertailukohtaa, tyydyin siihen mitä nähtävillä oli. Katukuvassa festivaali ei näkynyt niin paljon kuin olin ennalta odottanut. Yrmyjä vartijoita ja poliisimiehiä kyllä riitti joka paikkaan, parisataa tuhatta kävijää keräävän festivaalin turvallisuudesta pidettiin erityistä huolta.

Tapahtumapaikkojen siirto pois vanhan kaupungin alueelta ja ripottelu ympäröivästä tiesi pitkiä ja hankalia kävelymatkoja. Aluetta kiersi bussi, mutta niihin jonottaminen vei yhtä paljon aikaa kuin jalkaisin kulkeminen.

– Kuitenkin, kun näyttelleasettajien teltoihin pääsin, ranskalaisten kustantajien tarjonnan runsaus allistyi, samoin paikalla parveillut väkimäärä ja sen ikäjakama. Perheet mummoista kuopuksiin olivat tulleet Angoulêmeeseen metsästämään suosikkisarjakuviaan. He toimivat selkeän suunnitelmallisesti, hajautuen kukin perheenjäsen taholleen, kerätäkseen kotiarkistoon

World Comics Expo – Year 1

Place New York, Thursday 25 to Sunday 28 January
2007, 10am-7pm
Curated by Benoit Mouchart et Nicolas Finet
Conceived by Lucie Lom
Produced by the International Comics Festival

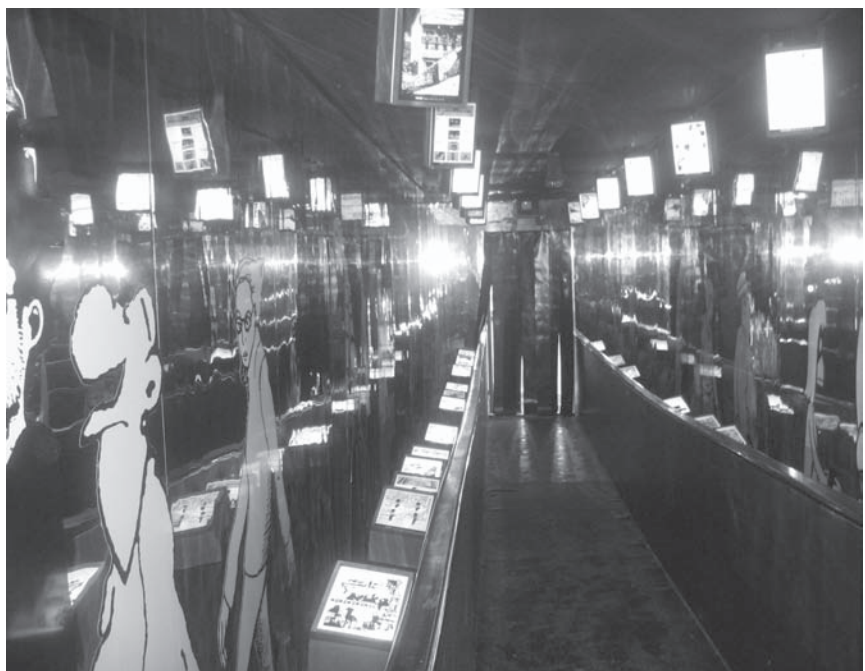
mahdollisimman paljon omistuspiirroksilla varustettuja albumeita. Samassa signeerausjonossa oli väkeä aivan nuorista vanhuksiin. Suosituimmat tekijät erottuivat heti siitä, miten pitkäksi ja miten nopeasti heidän asemapaikkansa eteen jono muodostui.

Tärkeä kohtauspaiikka

– Majoitusemäntämme esitteli autojen rekisterikilpien avulla mistä päin Ranskaa bedéfilejä oli saapunut. Kävijät olivat varsin asiantuntevia, esimerkiksi Fanzine-teltassa sijainneen Suomi-pöydän luona tiedettiin heti artistimme nimiltä ja kyseltiin mitä uutta heiltä on ilmestynyt. Angoulême on selvästi hyvin tärkeä kohtauspaiikka.

©Susanna Partio

©Susanna Partio

Comics World Expo esitteli maailman sarjakuvia kontteihin asteltuna ja musiikin säestyksellä.

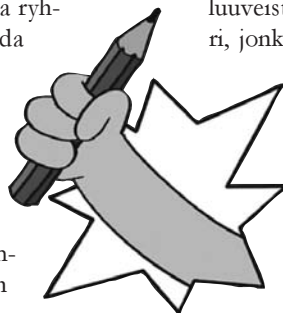
– Palkintojenjakoiltaan Terhi Ekobom kertoi, kuinka jännittävää oli ollut käydä ensimmäistä kertaa festivaaleilla kolme vuotta aiemmin. Silloin suomalaisten sarjakuvien omaleimaisuus oli kerännyt kiinnostuneita aina festivaalijohtoa myöten.

Tänä vuonna erityinen huomio kiinnittyi Italiassa, Bolognassa toimivaan Canicola-ryhmään, ja kohta ryhmän suomalaisjäsen Amanda Vähämäki tulikin kertomaan, että Canicola oli saanut palkinnon parhaasta fanzinesta.

– Näyttelyiden kiertäminen jäi niiden hajasijoittelusta johtuen vähemmälle - kaikkia paikkoja en

Angoulêmeä tuntematta kerta kaikkiaan edes löytänyt. Toisaalta korvaukseksi oli tarjolla paljon viralliseen ohjelmaan kirjaamattomia yllätyselämyksiä. Eräänä aamuna minä, Tommi Musturi ja Mirka Kallio löysimme Art Brut -tyylisuuntaa edustavan ”Miloun helvetti” -näyttelyn. Autotalliin oli sijoitettu rykelmä täytettyjä sekä eläviä eläimiä, groteskin oloisia luuveistoksia ja pieni elokuvateatteri, jonka valkoiseksi kalkittuja seimiä

koristivat lehmän pääkallo. Surrealistinen elokuva tarjosi näkyjä kalavyöryistä - ja lisäyllätyksen, kun teoksen naispääosan esittäjäksi osoittautui Kati Outinen.

©Susanna Partio

Angoulêmeissä varmistetaan, että tulevan sukupolvenkin kiinnostus BDihin säilyy. Sarjakuvakurssi keskellä markkinahumua.

©Susanna Partio

Treenattua spontaaniutta

– Hienoimpia ”virallisia” elämyksiä oli Titeuf-Zepin ja festivaalin taiteellisen johtajan, Benoit Mouchartin keksimä sarjakuvakonsertti. Sarjakuvantekijät pääsivät jatkokertomusta musiikin säestyksellä, ja tunnelma oli erittäin latautunut, hyvin juhlallinen.

– Omaa eläytymistäni tosin häiritsi tieto siitä, ettei esitys ollutkaan spontaani vaan ennalta käsikirjoitettu ja harjoiteltu. Konserttiin ainoana ei-ranskalaisena tekijänä osallistunut Ville Ranta paljasti, että pürrettävä tarina oli Lewis Trondheimin ideoima.

Niinpä juttu villin lännen kaksintaistelusta, joka lopussa paljastuikin lasten cowboy- ja intiaanileikiksi tuntui hieinan liian suoraviivaiselta, paitsi Rannan osalta. Tekijät noudattivat uskollisesti käsikirjoitusta, eivät heitelleet yllättäviä gageja toisilleen, tai niihin ei ainakaan tartuttu. Villen tyyli oli rennon len-

Ville Ranta sarjakuvakonsertissa

Ensivisiitti...

nokasta, aitoa sarjakuvatyöläisiä erikoisine kuvakulmineen. Ihmettelin, mahtoiko hän itsekään olla koko ajan varma minne kynä oli menossa.

– Vapautunutta menoa esitti myös viime vuoden Grand Prixin saaja, tämänvuotinen festivaalin presidentti Trondheim, joka jakoi mielipiteitä myös kotimaassaan. Suomenkin televisiossa nähtiin otteita hänen kieli poskella viskomistaan kommenteista, joista kukaan ei ottanut selvää kuinka tosissaan Trondheim mahtoi olla. Ranskalaiset ovat omasta kansasta ja heidän suhtautumisensa käytännön asioihin poikkeavaa suuresti meikalaisesta järjestelmällisyydestä. Siihen kyllä tottuu, ja asiat järjestyvät kun säilyttää oman kärsivällisyytensä. Aluksi kotimajoituspaikkamme emäntä ei antanut meille omaa avainta - hänellä ei ollut

©Susanna Partio

Mirka Kallio ja Kaisa Leka päivystämässä Suomi-pöytää

vara-avaimia - mutta parin päivän päästä olisi ollut valmis lainaamaan vapaasti autoaan. Hän järjesti myös upean läksiäisillallisen, tarjoten paikallisia herkkuruokia kuten maalaispateeta. Kasvissyöjän kannalta Angoulême ei ole paras mahdollinen ateriointikohta...

– Muuten paikallisiin ei juuri tutustunut, varsinkaan kun itse en ole sarjakuvantekijä. Useampi kansallisuus piti Chat Noiria tukikohtanaan, tuntui että kaikki siellä kävijät tunsiva toisensa. Ranskalaisia siellä ei kuitenkaan näkynyt, he juhlivat omassa maassaan ”omalla tavallaan”, eri baareissa. Harmi sinänsä, mutta toisaalta näin tarjoutui tilaisuus tutustua uudella tavalla oman maan väkeen - kaikkiaan Angoulêmeessä vieraili tänäkin vuonna noin parikymmentä suomalaista.

©Susanna Partio

Miloun helvetti. Yksi näistä otuksista ei ole täytetty.